

Rakennuskulttuuriselvitys

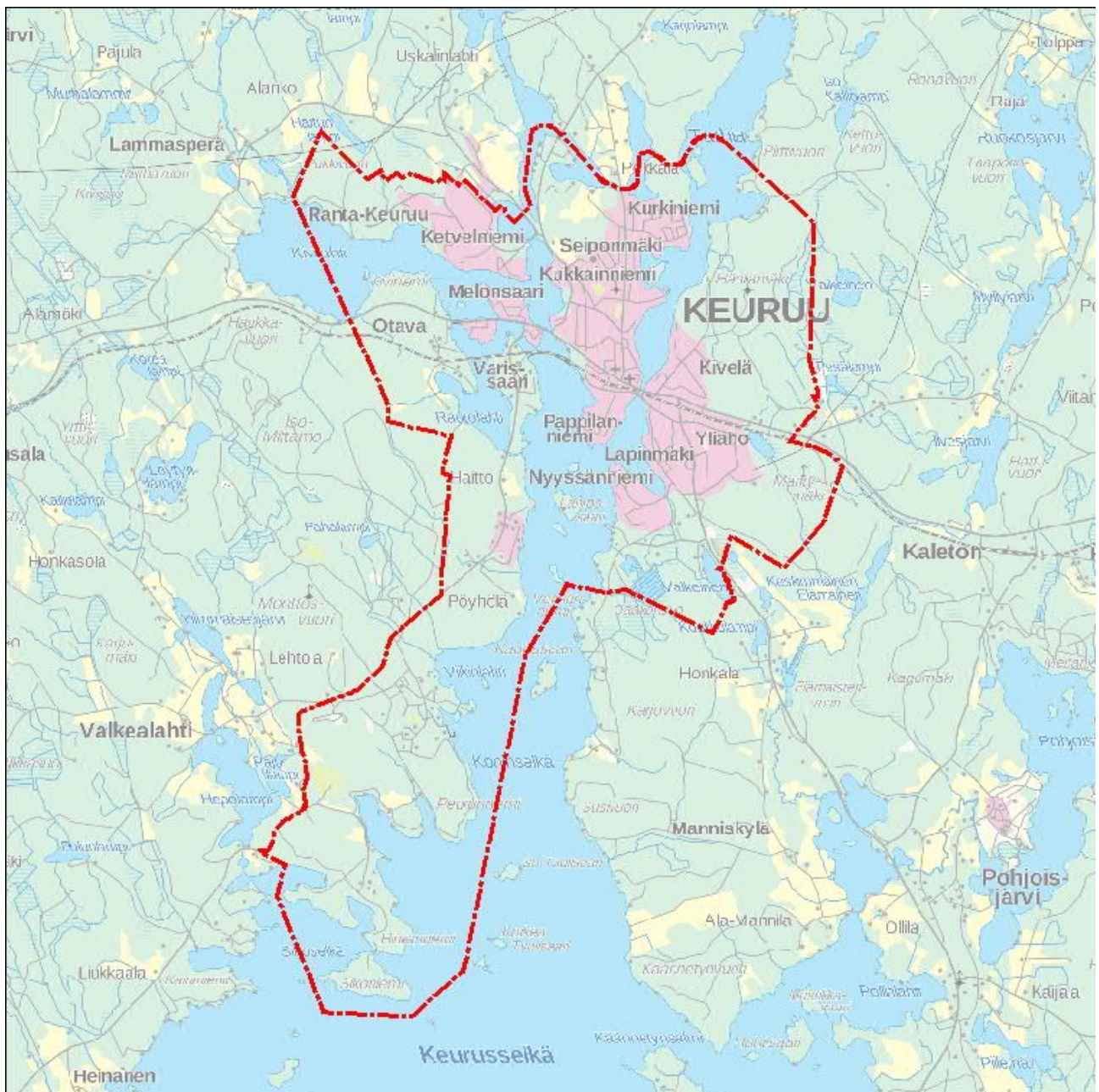
KEURUUN KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA
KOONNUT HELENA KUKKAMO, TÄYDENNYKSET NINA MOILANEN

Sisällysluettelo

RAKENNUSKULTTUURISELVITYS KEURUUN KESKUSTAN OSAYLEISKAAVAA VARTEN	2
I VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT (RKY)	3
Keuruun keskustan osayleiskaavassa osoitetut valtakunnallisesti arvokkaat kohteet:	4
rky 30 Keuruun vanha keskusta	4
rky 31 Otavan kirjapainokylä	5
II MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ	7
Keuruun keskustan osayleiskaavassa osoitetut maakunnallisesti arvokkaat kohteet:	7
m231 Hotelli Keurusselkä	7
m235 Juurikkaniemen sairaala	8
m238 Keuruun entisen pioneerirykmentin moderni rakennettu kulttuuriympäristö, Viikinpiston yritysalue	9
m239 Keuruun Kuvanäyttämö	10
m240 Keuruun Lämpövoimalan teollisuusalue (entinen TIWI:n alue)	11
m256 Seipon päiväkotia	12
III RAKENNUSSUOJELUALUEET JA –KOhteet	12
Keuruun keskustan osayleiskaavassa rakennussuojelulain tai rautatiesopimuksen mukaan osoitetut rakennussuojelualueet:	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Keuruun keskustan osayleiskaavassa rakennussuojelulain (srs), rautatiesopimuksen (rs) tai kirkkolain (kl) mukaan osoitetut rakennussuojelukohteet:	12
IV ASEMAKAAVOITUKSELLA SUOJELLUT ALUEET JA KOhteet	13
Asemakaavalla suojeltuja alueita ja kohteita ovat:	13
Vanhan kirkon ympäristö; arkistonumero 2203	13
Koulukeskus ja ympäristö; arkistonumero 2206	13
Lapinmäen pohjoisosa; arkistonumero 2211	13
Nyyssänniemi II; arkistonumero 2214	14
Kivelä, Päkäri; arkistonumero 2222	14
Pappilanniemi, ent. nuorisotalo arkistonumero 2237	14
Varissaaren itäosa; arkistonumero 2257	14
Otava; arkistonumero 2250 ja 22501	14
Pappilanniemi; arkistonumero 2262	15
Terva, keskinen; arkistonumero 2261	15
Ketvelniemi (Juurikkaniemi); asianumero 703/2010	15
Varissaaren asemakaavan laajennus; asianumero 220/2012	15
Urheilupuisto; asianumero 29/2015	15
Kippavuori; asianumero 113/2014	15
V KAAVOITUKSELLA SUOJETAVAKSI EHDOTETTAVAT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT	16
RKY:n aluerajauksiin sisältyvät alueet tai kohteet:	16
Maakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin kuuluvat kohteet:	16
Muut paikallisesti merkittävät alueet tai kohteet:	17

RAKENNUSKULTTUURISELVITYS KEURUUN KESKUSTAN OSAYLEISKAAVAA VARTEN

Keuruun kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 14.11.2016 § 246 Keuruun keskustan osayleiskaavan vireille tulosta. Suunniteltu osayleiskaava-alue käsittää Keuruun keskustaajaman ja sen lähialueet. Rajaukseen kuuluvat Kirkkosaaren, Ketvelniemen, Kivelän, Melonsaaren, Mustasaaren, Nyssänniemen, Otavan, Ranta-Keuruun, Sysivuoren, Valkeisen, Varissaaren ja Yliahon alueet, minkä lisäksi siihen sisältyvät Keurusselän länsiosan ranta-alueet Varisaaresta Hotelli Keurusselkään saakka. Suunnittelualan rajausta ilmenee kuva 1. Selvitysalueen kokonaispinta-ala on noin 40 km².

Kuva 1 Suunnittelualan rajausta (Keuruun keskustan osayleiskaava)

Suunnittelualueella on voimassa vuonna 2017 hyväksytty Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava sekä Keuruun keskustan oikeusvaikutukseton osayleiskaava vuodelta 1991.

Tämä rakennuskulttuuriselvitys on luonteeltaan kokoava ja perustuu lukuisiin, lähinnä osayleiskaavoitusta varten laadittuihin rakennusinventointeihin. Niistä pääosan on tehnyt Keski-Suomen museo Keuruun kaupungin toimeksiannosta. Museo on dokumentoinut alueen rakennettua ympäristöä valokuvaamalla ja kirjallisia muistiinpanoja tekemällä. Alueen rakentumista ja historiaa selvittäessä on käytetty aiempien selvitysten ohella myös erilaisia arkistoaineistoja, historiallisia karttoja sekä olemassa olevaa kirjallisuutta (liite 1). Edellisten lisäksi rakennuskulttuuriselvityksen lähdeaineistoina on ollut Museoviraston valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointi (RKY), Keski-Suomen maakuntakaava 2017 ja Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdeluettelo 2016 (päiv. 23.8.2017) sekä Keuruun kaupungin rakennusvalvonnan ja kaavoituspalveluiden asiakirja-aineistot.

Selvityksen liitteinä ovat Keski-Suomen museon inventointien pohjalta laatimat rakennusinventointiraportit (liitteet 2-4). Yhdessä ne sisältävät ympäristön arvottamiseksi ja määräysten antamiseksi osayleiskaavassa tarvittavan tiedon sekä tukevat yksityiskohtaista kaavoitusta ja rakennetun ympäristön vaalimista.

Suunnittelun osayleiskaava-alueen rakennusperinnöstä merkittävimpiä ovat valtakunnallisesti merkittävät ja maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Osa näistä kohteista on suojeltu rakennussuojelulailla, kirkkolailla tai rautatiesopimuksella, osa asemakaavalla maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisesti. Selvitys sisältää myös erilliset kohdekuvaukset RKY-inventointiin ja maakuntakaavaan kuuluvista merkittävistä ja arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä.

Niiden lisäksi selvitykseen on koottu luettelomaisesti tiedot muista paikallisesti arvokkaista, asemakaavalla suojelluista alueista ja kohteista sekä nostettu esiin sellaisia alueita ja kohteita, joilla on paikallista merkitystä ja joiden suojeluarvoon on otettava kantaa suunnitteilla olevassa osayleiskaavassa. Näiden alueiden ja kohteiden yksityiskohtaiset alue- ja rakennustiedot löytyvät Keski-Suomen museon rakennusinventointitietokannasta (KIOSKI), johon Keuruun kaupungilla on selaajatulokset. Tiedot ovat luettavissa tiivistelminä myös Keski-Suomen museon koostamissa rakennusinventointiraporteissa (liitteet 2-4).

I VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT (RKY)

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) on Museoviraston laatima inventointi, joka on otettu valtioneuvoston päätöksellä 1.1.2010 alkaen maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL) perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Inventoinnissa mukana olevat kohteet edustavat monipuolisesti rakentamisen kehitysvaiheita maassamme ja kuvastavat historiaa vaiheita sekä muodostavat kokonaiskuvan maamme rakennetusta historiasta ja sen keskeisistä kehityslinjoista. Inventointi perustuu kuntien, alueellisten ympäristökeskusten, maakuntamuseoiden ja maakuntien liittojen kuulemisiin. RKY-kohteiden asiantuntija- ja viranomaistehtäviä hoitavat pääasiassa alueelliset vastuumuseot (vuoteen 2020 maakuntamuseot). Valtion rakennusperinnöstä, kirkollisista kulttuuriympäristöistä ja rakennusperintölailla suojelluista kohteista vastaa puolestaan Museoviraston kulttuuriympäristöpalvelut.

Inventoinnin kohteet on otettava huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana niin, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot, kohteiden monimuotoisuus ja ajallinen kerroksisuus turvataan maakuntien suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Valtioneuvosto on tarkistanut MRL:iin perustuvia valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita viimeksi 14.12.2017, ja asiaa koskeva päätös on tullut voimaan 1.4.2018.

Keuruun keskustan suunnitellulla osayleiskaava-alueella on kaksi RKY-kohdetta. Alueet on rajattu liitekarttaan 5 ja numeroitu RKY-inventoinnin mukaisesti käyttäen etuliitteenä rky-tunnusta. Alueiden yksityiskohtaisemmat rajaukset ovat nähtävissä kartoissa 2 ja 3.

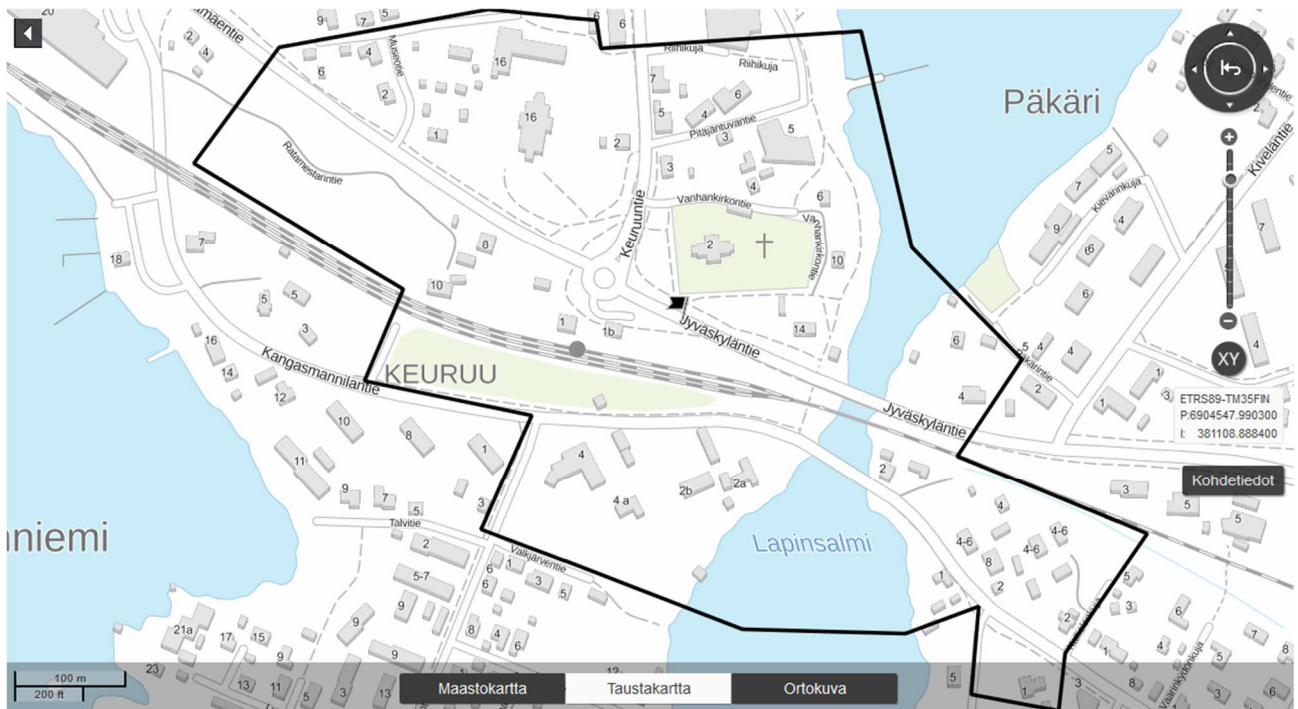
Lähteet:

http://www.rky.fi/read/asp/r_RKY_kaavoituksessa_ja_lupamenettelyssa.pdf

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/rakennettu-kulttuuriymparisto/valtakunnallisesti-merkittavat-rakennetut-kulttuuriymparistot>

Keuruun keskustan osayleiskaavassa osoitetut valtakunnallisesti arvokkaat kohteet:

Numerointi	Alue
rky30	Keuruun vanha keskusta
rky31	Otavan kirjapainokylä

Kartta 2. Keuruun vanha keskusta (rky30) Lähde: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_list.aspx

RKY:n kohdekuvaukset (lainaukset Museoviraston www.rky.fi -sivustolta)

rky 30 Keuruun vanha keskusta

Keuruun vanhassa keskustassa on poikkeuksellisen merkittävää rakennuskantaa. Alueeseen kuuluvat mm. maalauksellinen puukirkko 1700-luvun puolivälistä, maaseudun komeimpiin lukeutuva uusgoottilainen tiilikirkko korkeine torneineen, rautatieaseman seutu sekä empirekauden kirkkoherranpappila pihapiireineen.

Keuruun puukirkko ja siihen liittyvä kirkkotarhan porttihuone kuuluvat Suomen kauneimpiin kirkkorakennuksiin. Keurusselän ja Tarhian yhdistävän Lapinsalmen läheisyyteen rakennetussa länsitornillisessa pitkäkirkossa on kolmitaitteinen kuoriseinä ja sivuilla vastakkain sijoitetut runkokuonetta matalammat kyliäiset. Itäpäässä on kuusikulmainen sakaristo. Länsi- ja eteläovien edessä on ulkoportaiden suojaksi rakennetut avokuitit.

Kirkkosalin yhtenäinen holvaus luo sisätilaan ristikirkon vaikutelman. Interiöörin yleisilme, sisustus ja kepeät rokokoo-aihteiset maalauskoristelut ovat 1700-luvun lopulta. Penkistö sekä pohjois- ja länsilehterit ovat kirkon rakentamisaikalta. Rakennusmestari Matti Åkerblomin tekemä alttarilaite ja saarnastuoli sekä maalarimestari Johan Tilénin tekemä sisäseinien ja holvin maalaus, alttaritaulu sekä saarnastuolin ja lehterinkaiteiden maalaukset valmistuivat 1780-luvulla.

Valtatien 23 eteläpuolella oleva entinen Kangasmannilan kirkkoherranpappila on yksi empirekauden merkittävistä pappilarakennuksista. Julkisivujen arkkitehtonisena aiheena ovat voluutteihin päättyvät pilasterit. Pihajulkisivulla on kolme klassillisin koristeaihein elävöitettyä pylväskuistia ja puutarhan puolella kaksikerroksinen avoveranta. Pappilan rakennuskantaan lukeutuu myös mm. kookas kivinavetta.

Rautatieasema-alue sijaitsee valtatie ja Haapamäki-Jyväskylä-radan välissä. Osaksi kaksikerroksisessa koristeellisessa asemarakennuksessa on puuleikkauksin korostettu räystäsosa ja julkisivun listoituksessa on kansallisromanttisia yksityiskohtia. Asemankello on säilynyt alkuperäisellä paikallaan. Aseman asuinalueella on mm. ratamestarin talo poikkeuksellisen näyttävine verantoineen ja parvekkeineen.

Lapinsalmen itärannalla on säilynyt vanhaa hallinto- ja liikekeskustaa 1900-luvun alkupuolelta. Rakennuskantaan kuuluu mm. sukkatehdas, omakotiasutusta, entinen Keuruun kunnantalo ja liikehuoneistoja. Vaikka liikennejärjestelyt ovat sirpaloineet vanhan keskustan perinteisen rakenteen, on se vielä hyvin hahmotettavissa.

Lisätieto/kommentti:

RKY-rajauksen sisälle kuuluvista kohteista merkittävimmät on rakennussuojelulailla suojellut Keuruun vanhan pappilan pihapiiri, päärakennus sekä miespihan aitta ja kirkkolaila suojellut Keuruun vanha ja uusi kirkko sekä vanhan kirkon läpikäytävät hautausmaalla sijaitsevat, kirkkoihin rinnastettavina rakennuksina. Keuruun asemarakennus, tavara-asema, ratamestarintalo ja asemapäällikön talo sekä näihin liittyvät neljä talousrakennusta on suojeltu osana Keuruun asema-alueen valtakunnallisesti merkittävistä asema-alueista solmitun rautatiesopimuksen nojalla (YM:n päätös 2/562/96, 9.12.1998). Rautatiesopimus on kuitenkin rauennut omistajuuden vaihdoksen yhteydessä.

RKY-rajauksen alueella on asemakaavallisesti MRL:n mukaisesti suojeltu erilaisin suojelumerkinnöin Keuruun vanha kirkko ja sen läpikäytävät, Keuruun kirkko, Keuruun seurakuntatalo, Keuruun kotiseutumuseon alue, Yläpellon asuin- ja ulkorakennukset, Tarhianranta (Santun talo), Salmenranta, Liljalan (Punnosen talon) asuin- ja ulkorakennukset, entinen Kangasmannilan vanha pappila ja sen miespihan aitta, entisen Kangasmannilan pappilan kivinavetta (matkailukeskus Kamana), pappilan liiteri (Julius ja Alina –aitat), pappilan kalustovaja, pappilan vilja-aitta (Kappa), entinen seurakuntatalo (partiotalo), pappilan venevaja ja Keuruun uusi pappila. Lapinsalmen itärannalla on vastaavasti suojeltu Kulmalan asuin-, piha- ja talousrakennukset, entisen Keuruun Sukka Oy:n asuin- ja tuotantorakennukset, Siltakulman (entisen Niemisen sekatavarakaupan) päärakennus, pihatupa ja sauna-liiterirakennus, Oksalan asuin- ja piharakennukset sekä Päkärin ja Pikku-Päkärin asuinrakennukset. Asemakaavallisesti suojelluista rakennuksista on purettu ns. Pajusen talot sekä Niemisen sekatavarakaupan makasiinirakennus.

Keuruun vanhan keskustan alueella on edellisten lisäksi muita, paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, joiden suojelulliseen arvoon tulee ottaa kantaa yleiskaavaprosessissa (ks. jäljessä luku V Kaavoituksella suojeltavaksi ehdotettavat rakennukset tai rakennetut kulttuuriympäristöt).

Lähteet:

Museovirasto: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_list.aspx

Keuruun kaupunginarkisto, asemakaavat: Vanhan kirkon ympäristö (arkistonumero 2203), Lapinmäen pohjoisosa (arkistonumero 2211), Päkärin alueen asemakaava (arkistonumero 2222), Pappilanniemi, ent. nuorisotalo -asemakaava (arkistonumero 2237) ja Pappilanniemen alueen asemakaava (arkistonumero 2262); Kippavuoren asemakaava (asianumero 113/2014).

rky 31 Otavan kirjapainokylä

Otavan kirjapainokylä on ainoalaatuinen esimerkki maaseudulle rakennetusta kirjapainolaitoksesta ja sen asuinyhdyskunnasta.

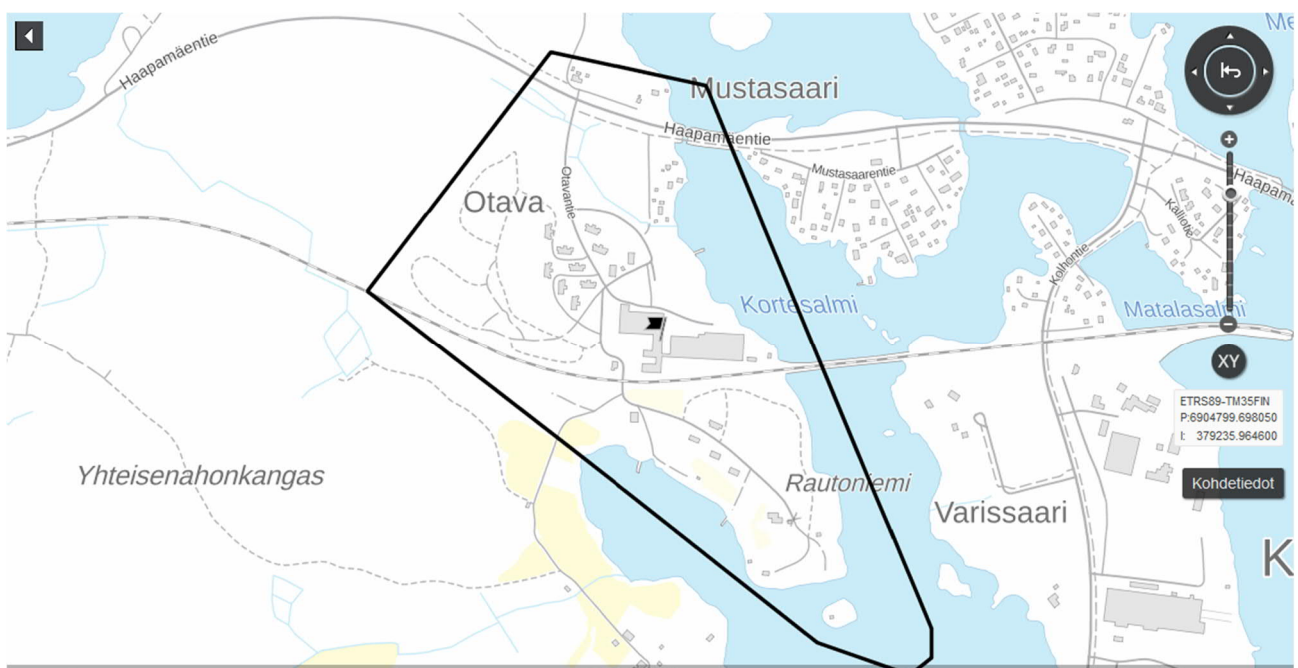
Keuruun Rautolahden rannalla sijaitseva Otavan kirjapaino ja sen asuinalueet 1950-luvun alkupuolelta kuvaavat teollisuuden synnylle luonteenomaista tapahtumasarjaa maaseutupaikkakunnalla sekä jälleenrakennuskauden

rakentamistapaa. Pääosa Otavan rakennuksista on eri puolille Suomea toteutettujen yhtenäisten teollisuusyhdyskuntien luottosuunnittelijan arkkitehti W.G. Palmqvistin käsialaa.

Otavan asuinrakennukset ovat puisia tyyppitaloja, joita jälleenrakennuskaudella ryhdyttiin suunnittelemaan mm. pienille teollisuuspaikkakunnille. Otavan asunnot on järjestetty hierarkisesti alueen läpi kulkevan raitin varrelle. Kirjapainokylän nelitaloissa perinteinen työväenasunnon huone ja keittiö on kasvanut useamman huoneen rivitaloasunnoksi.

Hallintorakennuksena ja ruokalana on 1950-luvun punatiilinen kirjapainorakennus, johon liittyy teollisuushalli. Alueen pohjoisreunalla on Otavan kirjailijan Olavi Paavolaisen rakennuttama huvilarakennus.

Kartta 3. Otavan kirjapainokylä (rky31) Lähde: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_list.aspx

Lisätieto/kommentti:

Otavan alueen rakennuksista on suojeltu asemakaavalla MRL:n mukaisesti kirjapainorakennus sekä 11 asuinrakennusta.

Otavan kirjapainokylän rajauksen sisälle kuuluu myös Otavan koulutuskeskus, johtokunnan rakennus ja sauna-, pesula ja huoltorakennus sekä varsinaisen kirjapainokylän ulkopuolelle, alueen pohjoisosaan sijoittuva kirjailija Olavi Paavolaisen huvila, joiden suojelulliseen arvoon on otettava kantaa osayleiskaavaa laadittaessa.

Lähteet:

Museovirasto: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_list.aspx

Keuruun kaupunginarkisto, asemakaavat: Otavan alueen asemakaavat (arkistot numerot 2250 ja 22501)

II MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Keuruun keskustan suunnitellulla osayleiskaava-alueella on myös maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka on osoitettu maakunnallisesti arvokkaiksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteiksi vuonna 2017 hyväksytyssä Keski-Suomen maakuntakaavassa.

Sen kohdevalinnat perustuvat vuosina 2003 ja 2016 valmistuneisiin maakunnallisiin rakennetun kulttuuriympäristön selvityksiin, eri viranomaisten rekisteri- ja inventointiaineistoihin ja empiiriseen kenttätööhön. Uusimman käytettävissä olevan inventointiaineiston muodostaa vuonna 2015 valmistunut modernin rakennusperinnön inventointi, jonka pohjalta Keski-Suomen museo on tehnyt koko maakuntaa koskevan modernin rakennusperinnön arvaluokituksen.

Maakunnallisesti arvokkaista kohteista on maakuntakaavan tarkistuksen yhteydessä vuonna 2017 poistettu päällekkäisyyksien välttämiseksi RKY-listaukseen kuukuvat kohteet. Ne eivät sisällä myöskään rakennussuojelulailla, eivätkä lailla rakennusperinnön suojelemisesta suojeltuja kohteita. Maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön lopullisen kohdejoukon valintaan on vaikuttanut myös selvitystyön yhteydessä saatu palaute.

Keski-Suomen alue on ollut useiden eri kulttuurivaikutteiden risteysalue ja on rakennuskannaltaan moninaisista ja vaihtelevaa. Maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden laajuus vaihtelee yksittäisistä rakennuksista ja miljöistä suurempiin aluekokonaisuuksiin. Pääosa maakunnallisesti merkittävistä kohteista on 1800-luvun jälkipuolen ja 1900-luvun alkupuolen väliseltä ajalta. Osa kohteista on tätäkin varhaisemmalta ajalta, vanhimmat 1700-luvun puolelta. Kokonaisuutena maakunnan rakennuskanta on kuitenkin nuorta.

Keuruun keskustan suunnitellulla osayleiskaava-alueella on kuusi maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Ne edustavat pääosin modernia rakennusperinnettä toisen maailmansodan jälkeiseltä ajalta.

Maakunnallisesti merkittävät kohteet on numeroitu liitekartalle 6 siten, että numeron etuliitteenä käytetään tunnuksena m-kirjainta.

Lähteet:

<https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246->

[MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT 2016 \(15.8.2017\).pdf](#)

Keuruun keskustan osayleiskaavassa osoitetut maakunnallisesti arvokkaat kohteet:

Numero	Alue tai kohde
m231	Hotelli Keurusselkä
m235	Juurikkaniemen sairaala
m238	Keuruun entisen pioneerirykmentin moderni rakennettu kulttuuriympäristö, Viikipuiston yritysalue
m239	Keuruun Kuvanäyttämö
m240	Keuruun Lämpövoimalan teollisuusalue (entinen TIWI:n alue)
m256	Seipon päiväkot

Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdekuvaukset (Lainaukset maakuntakaavan selvityksestä Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016):

m231 Hotelli Keurusselkä

Hotelli Keurusselkä sijaitsee Karpinniemiessä, noin 8 km Keuruun keskustasta Kolhontiestä erkanevan Keurusseläntien päässä Keurusselän rannassa. Hotelli on rakentunut pääosin korpi- eli matkailuhotellien kukoistuskaudella 1960- ja

1970-lukujen aikana. Hotellin vaiheet kuvastavat Keuruun elinkeinorakenteen ja sosiaalisen yhteisöllisen lomatoiminnan muutosta ja matkailun kehitystä Keski-Suomessa. Lomaliitto aloitti matkailu- ja hotellitoiminnan Karpinniemiessä vuonna 1949 osaksi vuokrattuaan ja osaksi ostettuaan maita mm. G.A. Serlachius Oy:ltä ja myöhemmin myös Metsä-Serla Oy:ltä. Alueen vanhimpiin rakennuksiin kuuluvat Karpinniemen hirsihuvilat 1930-luvulta sekä kylpylähotelli. Kylpylähotellin ulkoasu pohjautuu arkkitehtitoimisto Havaste ja Tammisen vuonna 1969 suunnittelemaan kuntokeskussuunnitelmaan. Alueella sijaitsee myös kaksiosainen rantasauna laitureineen sekä kesäteatterialue. Karpinlahden päässä on vuonna 1937 valmistunut hirsinen metsästysmajahuvi, joka palveli alkuun lomahotellin asiakkaita ruokailupakkana ja myöhemmin vapaa-ajan käytössä ja kahvilana. Kylpylähotelli sijoittuu maastoon luontevasti suoraviivaisesti massoiteltuna ja arkkitehtuurissa on otettu huomioon ympäröivä luonto. Maisemaikkunaseinät kuvastavat hyvin ajalle ominaista maisemamatkailun ihannetta. Hotellin alueelle sijoittuvat myös Metsä-Serla Oy:ltä ostetulle maalle rakennetut lomamökit, joiden suunnitelmat laati arkkitehti Aulis E. Hämäläinen. Keurusharju Oy rakennutti 1980–1990-lukujen välisenä aikana Sikovuoren alueelle keskelle niemeä kolmisenkymmentä lomamökkiä. Uusi ravintolarakennus vuodelta 1979 korvasi tulipalossa tuhoutuneen ravintolan. Lomakylää ympäröivät monipuoliset ulkoilumaastot ja reitistöt sekä Keuruun kaupungin ylläpitämän Keurusselän liikuntapuiston tarjoamat liikuntaharrastusmahdollisuudet. Vuosia jatkuneiden peruskorjausten jälkeen alueelle valmistui myös ravintolaan liittynyt tanssipaviljonki vuonna 1997 ja kylpylä vuonna 2004. Myös rantasaunaa on peruskorjattu ja laajennettu vuonna 2003. Lomaliitto ry:n konkurssin jälkeen Keurusselkä on ollut myynnissä hotelli- ja majoituskäyttöön vuodesta 2012 lähtien. Alueelle on tullut uusi omistaja vuonna 2017.

Lisätieto/kommentti:

Karpinniemen rakennuksista vanhempi on valmistunut todennäköisesti jo 1920-luvulla. (Hele Aaltion tiedonanto Helena Kukkamolle 25.7.2017)

Hotelli Keurusselän toimintaa pyöritti vuosina 2015–2019 Loma-Keuruu Oy. Itse alue kiinteistöineen sai uuden omistajan vuonna 2017, kun Työeläkeyhtiö Elo osti sen. Loma-Keuruu Oy:n vuokrasopimus päättyi kesäkuussa 2019 ja hotellin toiminta loppui juhannuksen jälkeen 2019, minkä jälkeen kiinteistöt olivat tyhjiillään kevääseen 2020 saakka. Tuolloin Kiinteistö Oy Hotelli Keurusselkä –niminen yhtiö kiinteistöineen ja maa-alueineen siirtyi Keuruun kaupungin tytäryhtiö KeuLink Kiinteistöt Oy:n omistukseen. Se puolestaan on vuokrannut kiinteistöt hotellitoiminnasta vastaamaan perustetulle Keurusselkä Hotels Oy:lle. (KH:n ptk 6.4.2020 § 73; KV ptk 24.4.2020 § 11)

Lähteet:

<https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246->

[MAAKUNNALLISESTI MERKITTAVaT RAKENNETUT KULTTUURIYMPARISTOT 2016 \(15 8 2017\).pdf](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTAVaT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPARISTOT_2016_(15_8_2017).pdf)

<https://www.hotellikeurusselka.fi/uutiset.html?148622>

m235 Juurikkaniemen sairaala

Juurikkaniemen lähivuosina sairaalatoiminnoista tyhjentyvän sairaalan alue sijaitsee maisemallisesti arvokkaalla paikalla Keuruun keskustan läheisyydessä Ketvelniemiessä. Sairaalan tyhjentyminen ja käyttömuutos johtuvat erikoissairaanhoidon 2010-luvun kansallisista hyvinvointiyhteiskunnan uudistuksista ja alueellisten hallintorakenteiden muutoksista. Joukko Keski-Suomen kuntia perusti vuonna 1956 Keuruun B-mielisairaalan kuntainliiton. Kuntainliittoon tulivat Jyväskylän maalaiskunta, Jämsä, Jämsänkoski, Keuruu, Korpilahti, Koskenpää, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihlajavesi, Säynätsalo ja Toivakka. Sairaalan paikkaluvuksi tuli 264 paikkaa seitsemällä osastolla. Ennen Keuruun B-mielisairaalan perustamista oli nykyisen Keski-Suomen läänin alueelle perustettu jo yksi vastaava laitos Suolahteen ja lisäksi Jyväskylän Kangasvuoren B-mielisairaala. Juurikkaniemen sairaala aloitti toimintansa Keuruun B-mielisairaalan vuonna 1958, taustalla 1950-luvun puolivälissä säädetty mielisairaslaki, jolla velvoitettiin kunnat hankkimaan asukasluvuun perustuva määrä psykiatrisia laitospaikkoja. Laki lupasi myös valtion tukea laitosten perustamis- ja käyttökustannuksiin. Sairaala on toiminut osana maakunnallista mielisairaalanhoidon hoitolaitosten verkostoa 1950-luvulta lähtien. Sairaalalla on suurehko, rantaan rajoittuva, nykyään metsäinen tontti. Juurikkaniemiessä on melko suurikokoinen, kolmesta siivestä ja liikuntahallista muodostuva sairaalarakennuskompleksi 1950–1960-luvuilta sekä kaksi entistä sairaalan asuntolarakennusta. Rakennusten ympärillä on puistomainen piha-alue. Juurikkaniemen sairaalarakennus ja asuntolarakennukset ovat 1950-luvun lopulle tyypillistä punatiiliarkkitehtuuria. Rakennusten massoitelu ja julkisivujen pelkistetty ilme nauhamaisesti sijoitettuihin ikkunariveineen ovat ajalle tyypillisiä. Niukat detaljit ovat harkiten valitut. Rakennukset muodostavat rakennushistoriallisesti ja tyyllisesti yhtenäisen

kokonaisuuden. Sairaalarakennusten suunnittelijoina toimivat arkkitehdit Jonas Cedercreutz ja Helge Railo Helsingistä. Aluksi sairaala toimi nimellä Keuruun B-mielisairaala, mutta vuonna 1960 nimeksi virallistui Juurikkaniemen sairaala. Sairaala-alue asettuu Ketvelniemen omakotitaloalueen reunaan, jonne on vastikään tehty uusi asemakaava, johon myös sairaala-alue rantarakennuksineen sisältyy. Aluetta on täydennetty vuosina 1962–1964 arkkitehti Helge Railon suunnittelella liikunta- ja askarteluhallilla ja vuonna 1967 rantasaunalla. 1980-luvulta lähtien tehtyt peruskorjaukset ovat muuttaneet rakennusten sisätiloja ja osa asuntolakäyttöön alun perin rakennetuista taloista on muutettu palveluasunnoiksi, sosiaalitoimen palvelutiloiksi ja kaupungin vuokra-asunnoiksi. Juurikkaniemen sairaalassa potilaspaikkojen määrä on vähentynyt selkeästi ja osastoja on myös vähennetty. Sairaalassa oli alkujaan seitsemän osastoa, ja nykyisin kolme osastoa. Vuonna 2011 Keuruun Juurikkaniemen sairaala yhdistyi Jyväskylän Kangasvuoren sairaalan kanssa. Sairaalarakennuksesta on 1990-luvun puolivälistä lähtien vuokrattu tiloja ulkopuolisille. Tästä syystä alueelle on tullut vuokralaiseksi mm. kehitysvammaisten palvelukoti. Sairaala-alueen kiinteistöille etsitään uutta omistajaa sairaalatoiminnan jälkeen.

Lisätieto/kommentti:

Juurikkaniemen sairaalan toiminta Keuruulla loppui alkuvuodesta 2016, kun sairaanhoitopiiri keskitti psykiatrisen sairaanhoidon Jyväskylään. Sairaalan tiloissa olivat sen jälkeen vuokralaisina Hilmar- ja Jalmari –kodit, joiden toiminta siirtyi vuonna 2019 valmistuneeseen kiinteistöön Varissaareen. Juurikkaniemen kiinteistöt omistaa Keski-Suomen sairaanhoitopiiri.

Juurikkaniemen sairaalan rakennuksista on suojeltu asemakaavallisesti MRL:n mukaisesti sairaalarakennukset A, B ja C, asuinrakennus D (entinen perheellisten henkilökunnan asunto) ja asuinrakennus E (entinen henkilökunnan asuntola) sekä tornimuuntamo.

Keski-Suomen museo on antanut kaksi lausuntoa koskien Juurikkaniemen sairaalarakennuksia. 18.12.2011 on annettu ennakkolausunto Juurikkaniemen sairaala-alueen kulttuurihistoriallisista arvoista. 12.9.2018 on annettu lausunto Juurikkaniemen sairaalarakennusten suojelemisesta.

Lähteet:

<https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246->

[MAAKUNNALLISESTI MERKITTAVAT RAKENNETUT KULTTUURIYMPARISTOT 2016 \(15 8 2017\).pdf](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTAVAT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPARISTOT_2016_(15_8_2017).pdf)

[http://www.ksshp.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Keuruun Juurikkaniemi myynnissa\(56334\)](http://www.ksshp.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Keuruun_Juurikkaniemi_myyynnissa(56334))

Keuruun kaupunginarkisto, asemakaavat: Ketvelniemen alueen asemakaava; arkistonumero 7032010 ja Keski-Suomen museon lausunto 18.12.2011 ja 12.9.2018

m238 Keuruun entisen pioneerirykmentin moderni rakennettu kulttuuriympäristö, Viikinpuiston yritysalue

Pioneerirykmentti sijaitsee kahdeksan kilometrin päässä Keuruun kirkonkylältä. Pioneerirykmentin historia Keuruulla alkoi 1950-luvulla, kun Koriolla toimineille Pioneerirykmentille ja Pioneerikoululle alettiin etsiä uutta aluetta. Keuruulla sijaitsi jo 1930-luvulla perustettu Pioneerivarikko, joka vaikutti osaltaan uuden korpivaruskunnan sijaintiperusteisiin. Valtioneuvosto päätti vuonna 1960 lunastaa Keuruun kunnalta kasarmi- ja harjoitusalueen, joka käsitti 850 hehtaaria maata ja 200 hehtaaria Keurusselkää. Alueen alle jäi muutamia vanhoja tilakeskuksia, joista Viikinlahdessa sijaitseva Viikin tila oli peräisin 1700-luvun lopulta. Rakennusten suunnittelijaksi valikoituivat arkkitehtiveljekset Timo ja Tuomo Suomalainen, jotka olivat ansioituneet jo aiemmin Puolustusvoimien rakennusten suunnittelijoina. Timo Suomalainen sai tehtäväkseen suunnitella koko alueen rakennuskaavan. Varuskunta oli arkkitehtiveljesten mittavin suunnittelutyö, jossa kantavana ajatuksena oli rakennusten suunnittelu osaksi ympäröivää luontoa. Rakentaminen tapahtui monien muidenkin varuskunta-alueiden rakentamisen tapaan työllisyystöinä, jonne pestattiin väkeä useista työvoimapiireistä. Rakennustyöt käynnistyivät 1.11.1963. Kasarmirakennuksen lisäksi ensimmäisessä vaiheessa valmistuivat kaksi asuinkerrostaloa huoltorakennuksineen, lämpökeskusluola ja ruokala. Keski-Suomen pioneeripataljoonan I. komppanian saapumisen myötä elokuussa 1967 varuskunta aloitti toimintansa. Toisessa vaiheessa vuonna 1968 valmistuivat kolmas asuinkerrostalo, autokatos, vesitorni sekä savuja räjähdysainearasto. Kolmanteen rakennusvaiheeseen kuului esikunta ja sotilaskoti. Samaan aikaan alueen palveluita kehitettiin, rakennettiin sivukirjasto, askarteluhuone, lasten leikkipuisto ja luistintrata. Pirttiniemeen siirrettiin saunarakennus, jota laajennettiin myöhemmin tuvalla. 1970-luku oli vilkkaan rakennustoiminnan aikaa, kun kasarmialuetta täydennettiin poliklinikalla, uudella kasarmisiivellä ja kuntotalolla. Vesistökalustovarasto valmistui kahdessa vaiheessa 1970-luvun alussa. Kasarmialueen toinen vaihe saatiin valmiiksi

vuonna 1973. Varuskuntaan saatiin elokuvaluokka vuonna 1970. Henkilökunnan rivitalot rakennettiin vuosina 1974 ja 1976. Peurunieemeen Keurusselän rantaan valmistui savusauna vuonna 1975. 1980-luvulla keskityttiin erityisesti huoltorakennuksiin. Alueelle rakennettiin luolasto, korjaamo- ja keskusvarastorakennus, räjähdysainearasto, päävartio ja autohalli, sekä ajoneuvokatoksia. Suomalaisten suunnittelema varuskuntakerho Viikinhovi otettiin käyttöön vuonna 1987. Rakennus on tyyliltään postmodernistinen, johon on lainattu kansallisromanttisia arkkitehtonisia piirteitä. Seuraavana vuonna valmistui Keuruun kaupungin rakennuttama palvelutalo, johon sijoitettiin uusi kirjasto, parturi, kiosk, posti ja päivähoito. Rakennuksen suunnittelija oli jyväskyläläinen Arkkitehtuuritoimisto A. Eskelinen. Palvelutalossa on havaittavissa myös postmodernistista suuntausta sen monimuotoisessa massoitelussa ja kertaustyyplejä lainaavissa yksityiskohdissa. 1990-luvulla rakennettiin koulutushalli ja erikoisajoneuvosuojat, varastohalli sekä maastoon rakennettu leirikirkko, joka sijoittuu liikuntapuiston rajalle. Kasarmirakennuksessa aloitettiin luokkasiiven saneeraustyöt. Pioneerikompanian alueen rakennukset jäivät tyhjilleen armeijakäytön loputtua vuonna 2014. Alueen kasarmirakennukset siirtyivät Yrityspuisto Viikinhovin kiinteistösijoitusyhtiön vuokraamiksi teollisuus- ja toimitiloiksi. Kasarmialue esikuntineen, sotilaskoteineen ja elokuvaluokkineen on yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus, jota täydentävät 1960-luvun arkkitehtuuriperintöä kuvastavat henkilökunnan asuinkerrostalot ja rivitalot huoltorakennuksineen. Vapaa-ajan rakennukset, kuten saunat ja Viikinhovi ovat oma kokonaisuutensa. Viikinhovi erottuu koko alueen muusta rakennuskannasta erityisesti kansallisromantiikkaa lainaavalla postmodernistisella arkkitehtuurillaan. Koko varuskunta-alueella on maakunnallisia ja tutkimuksellisesti arvioiden jopa valtakunnallisia erityisarvoja arkkitehtien Timo ja Tuomo Suomalaisen suunnittelemana puolustushallinnon kasarmiarkkitehtuurin rakennusperintönä 1960-luvulta 1990-luvulle.

Lisätieto/kommentti:

Keski-Suomen pioneerirykmentti lakkautettiin 31.12.2014. Alue rakennuksineen siirtyi tämän jälkeen Sarakallio Kiinteistöt Oy:n omistukseen. Yhtiö osti myös entisen varuskunta-alueen vuokratilat huhtikuussa 2015. Tarkoituksena oli myydä ja vuokrata alueen tiloja edelleen ja saada siten kiinteistöihin uusia toimijoita ja uusia työpaikkoja.

Marraskuusta 2015-kesäkuuhun 2017 kasarmin tiloissa toimi vastaanottokeskus. Vuonna 2019 Sarakallio Oy vuokrasi kasarmin rakennuksia Viikinlahti Campus Oy:lle joka tarjosi tiloissa majoituspalveluita. Majoitustoiminta kuitenkin päättyi jo vuonna 2020 kiinteistön omistaneen Sarakallio Oy:n ajaututtua talousvaikeuksiin, jotka johtivat lämmöntoimituksen ja lopulta sähköjen katkaisemiseen kiinteistöstä. Sarakallio Oy hakeutui konkurssiin toukokuussa 2020. Rakennukset ovat olleet tyhjiillään vuodesta 2020 alkaen.

Entinen upseerikerho Viikinhovi tontteineen siirtyi Sarakallio Oy:ltä Marjut ja Aki Tuikan omistukseen (Porido Oy/ KOY Viikinlahti/Kiinteistömanagement KMT Tuikka Oy) loppuvuodesta 2014. Tiloja on käytetty Hotelli Viikinhovin majoitus- ja ravintolakäyttöön.

Asuinrakennuksia hallinnoi asunto-osakeyhtiö.

Lähteet:

[https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTAVAT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPARISTOT_2016_\(15_8_2017\).pdf](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTAVAT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPARISTOT_2016_(15_8_2017).pdf)
<https://www.ksml.fi/keski-suomi/N%C3%A4in-pioneerirykmentti-siirtyi-historiaan/253769>
<https://www.ksml.fi/keski-suomi/Sarakallio-Kiinteist%C3%B6t-osti-Keuruun-varuskunnan/247621>
<https://yle.fi/uutiset/3-7964972>
<https://www.ksml.fi/keski-suomi/Keuruun-upseerikerhoon-avataan-ravintola-ja-pieni-hotelli/295505>
<https://www.ksml.fi/keski-suomi/Keuruun-varuskunta-alueesta-tulee-Viikinlahden-yrityspuisto/354317>
<https://www.investkeuruu.fi/wp-content/uploads/2018/05/esittely.pdf>
<https://yle.fi/uutiset/3-7460212>
<https://www.viikinlahticampus.fi/>

m239 Keuruun Kuvanäyttämö

Keuruun kuvanäyttämö Pitäjätuvantiellä Keuruun vanhan kirkon ympäristöön rajautuvalla alueella on valmistunut vuonna 1961 elokuvateatteriksi jyväskyläläisen arkkitehdin Erkki Kantosen suunnitelmin liikemies Johan Ruokosen rakennuttamana. Kuvanäyttämön tontti eli Mantela on ollut aiemmin Kangasmannilan pappilan torpan peltoa. Vanhat

puurakennukset purettiin 1900-luvun alkuvuosikymmeninä uudempien liikerakennusten tieltä. Kuvanäyttämön tontti kuului vuodesta 1947 Johan Ruokoselle, joka omisti alueelta myös muita kiinteistöjä ja harjoitti niissä kauppatoimintaa. Kuvanäyttämön rakennus sisälsi alkuperäisen suunnitelman mukaan elokuvateatterin lisäksi tiloja näyttämö- ja muun esittävän taiteen tarpeisiin, ravintolan, vuokrattavia toimisto- ja liiketiloja sekä mahdollisuuden tanssiravintolan perustamiseen kellarikerroksen isoon halliin. Rakennuksessa toimi vuosina 1961- 1986 elokuvateatteri, jonka salin paikkaluku oli 249. Kahvila Kuva-Baari oli avoinna vain elokuvanäyttäjien ja muiden tilaisuuksien aikana. Rakennus on kokonaishahmoltaan melko jähmeä. Se on massoitellun, kattomuodon ja julkisivumateriaalien puolesta sotien jälkeistä modernismia, mutta tehty kuitenkin käsityövaltaisesti paikan päällä. Julkisivun porrastettu tiilikenttä seurailee sisätilaratkaisua ja luo mielikuvan näyttämöstä laskostetuin esiripuin. 1900-luvun jälkipuolella rakennettuja elokuvateattereita on Keski-Suomessa rakennettu vain kolme, ja kuvanäyttämön rakennus on toinen säilyneistä elokuvateatterirakennuksista. Elokuvateatterin rakentaminen ajoittuu ajanjaksoon, jolloin Keuruun kirkonkylä alkoi kehittyä voimakkaasti ja siitä muodostui pienen kaupungin liikekeskusta. Kuvanäyttämö on arkkitehtuuriltaan selkeä ja alkuperäisiä suunnitteluratkaisuja edustava jälleenrakennuskauden moderni elokuvateatterirakennus, jonka ulkoasu on säilynyt miltei alkuperäisenä. Kuvanäyttämön rakennus muodostaa yhdessä uuden kirjastorakennuksen kanssa järveltä päin tarkasteltuna toisiaan täydentävän ja näyttävän rakennusparin. Kirjastorakennus on suunniteltu Kuvanäyttämö huomioiden maisemaa eheyttäen.

Lisätieto/kommentti:

Kuvanäyttämö on ollut tyhjiillään vuodesta 2006 alkaen. Rakennuksen kunnon vaikutuksia sen suojeluarvoihin ja suojelun kohtuullisuuteen liittyen olisi hyvä tarkastella ennen kaavaprosessin päättymistä.

Keski-Suomen museon lausunnot Kuvanäyttämöstä 31.10.2006 ja 15.1.2007

Lähteet:

<https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246->

[MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT 2016 \(15 8 2017\).pdf](#)

m240 Keuruun Lämpövoimalan teollisuusalue (entinen TIWI:n alue)

Keuruun Lämpövoimalan teollisuusalue sijaitsee Keuruun Varassaaressa, entisissä Tiwi Oy:n rakennuksissa ja alueelle 2000-luvulla rakennetuissa uusiutuvan energian tuotanto- ja varastorakennuksissa. Alueen teollisuushistoria alkoi 1940-luvulla, kun lääketehdas Orion aloitti tuotantonsa Varassaaressa. Alueelle rakennettiin tuotantorakennukset ja asuinalue pääosin sähkö- ja voimalaitosarkkitehtuuristaan koko Suomessa tunnetun arkkitehti Aarne Ervin suunnitelmien pohjalta. Vuonna 1960 alueelle tehtiin lastulevytehdas ja yhtiön nimi muuttui Tiwi Oy:ksi. Myös keuruulainen arkkitehti Laila Niemioja on suunnitellut tehdasarakennuksia alueelle 1950–1960-luvuilla. 2000-luvulla M-Realin omistukseen siirtyneen lastulevytehtaan toiminta hiipui ja Keuruun Lämpövoima Oy aloitti vuoden 2008 jälkeen lämpövoimalan toiminnan hyödyntäen ensi vaiheessa lastulevytehtaan rakennuksia sekä A-tehtaana tunnettua Kainlaurin ja Ervin suunnittelemaa mäntyöljytislaamo- ja vesitornilaitosta vuodelta 1944–1945, jonka taakse oli vuonna 1969 valmistunut höyryvoimalaitos. Lisäksi alueelle rakennettiin uusi hakevoimalarakennus rantaan. Valtaosa 1940-luvulta lähtien rakentuneesta teollisuusympäristön rakennusperinnöstä on edelleen käytössä. Alue kuvastaa monipuolista 1900-luvun modernia teollisuusperintöä ja arkkitehtuuria kaupunkikuvallisesti edustavana maisemakokonaisuutena.

Lisätieto/kommentti:

Tehdasalueen rakennuksista on suojeltu asemakaavalla MRL:n nojalla pääkonttori, porttirakennus (hallinto, autotallit ja metallipaja), työterveys, A-teollisuusrakennus ja vesitorni sekä tiilimakasiini.

Alueen rakennuksista on purettu vuonna 2010 polttoainesäiliö, ja vuosien 2011–2015 välillä höyryvoimala ja varastorakennus.

Keski-Suomen museo on antanut lausunnon lämpövoimalan piipun suojelemisesta asemakaavamerkinnällä 6.8.2009. Suojeluasiain on käsitelty Keuruun kaupunginvaltuuston kokouksen yhteydessä 14.9.2009. Piippua ei kuitenkaan ole suojeltu asemakaavalla.

Piippu on otettu uuden Varissaari 2 lämpölaitoksen käyttöön vuonna 2018. Sitä ennen piippu oli Warko-höyrykattilan käytössä vuoteen 2017 asti.

Lähteet:

[https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTäVaT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPäRISTöT_2016_(15_8_2017).pdf)

[MAAKUNNALLISESTI MERKITTäVaT RAKENNETUT KULTTUURIYMPäRISTöT 2016 \(15 8 2017\).pdf](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTäVaT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPäRISTöT_2016_(15_8_2017).pdf)

Keuruun kaupunginarkisto, Keuruun KV ptk 14.9.2009 § 49,

Varissaaren itäosan kaava (arkistonumero 2257)

Maanmittauslaitoksen paikkatietoikkuna, historialliset ilmavalokuvat, kartta.paikkatietoikkuna.fi

Pekkanen, Joonas. Keuruun Lämpövoima Oy liiketoimintapäällikkö. Sähköpostiviesti Nina Moilaselle 15.8.2022

m256 Seipon päiväkot

Keuruun kaupungin keskustassa Seiponniementie 1:ssä sijaitseva Seipon päiväkoti on vuonna 1980 valmistunut päiväkoti etelään viettävässä rinteessä. Päiväkoti on porrastaen rinteeseen kahdesta rakennusosasta muodostuva yksikerroksinen puurakennus, jonka on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Olavi Noronen Ky Jyväskylästä. Päiväkotirakennus sijoittuu lähelle Seiponniementietä ja Oikotietä ja sen länsi- ja eteläpuolella on puuaidalla rajatut leikkikenttäalueet. Olavi Norosen suunnittelema päiväkotirakennus edustaa modernia 1970-luvun julkista kunnallista sosiaalihuollon rakentamista. Arkkitehtuurissa on nähtävissä siirtyminen 1970-luvun pelkistetyistä modernismista kohti 1980-luvun postmodernismia. Rakennus on edustava esimerkki aikansa julkisesta rakentamisesta. Puurakenteisena ja riittävän pienipiirteisenä se soveltuu pientalovaltaisen alueen miljööseen. Rakennuksen julkisivumateriaalit ovat tummanruskeaksi maalattu lauta (pystylauditus) ja punainen ulkovaneri. Myös kantavat rakenteet ovat puuta. Vaneria on käytetty ikkunoiden ylä- ja alapuolella sekä sisäänkäyntien ympärillä. Vaneri ja lauta luovat julkisivuun rytmistä vaihtelua. Sen sijainti Multiantien läheisyydessä Seiponniementien ja Oikotien risteyksessä on myös maisemassa merkittävä.

Lisätieto/kommentti:

Seipon päiväkotiin on tehty saneeraus vuonna 2014. Korjauksessa uusittiin mm. salaojat, korjattiin ulkoseinien ja väliseinien alaosat, uusittiin sisäpintoja ja kunnostettiin piha-alueita.

Lähde:

[https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTäVaT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPäRISTöT_2016_(15_8_2017).pdf)

[MAAKUNNALLISESTI MERKITTäVaT RAKENNETUT KULTTUURIYMPäRISTöT 2016 \(15 8 2017\).pdf](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTäVaT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPäRISTöT_2016_(15_8_2017).pdf)

Lahtinen Hannu, Keuruun kaupunki, kiinteistötyönjohtaja, sähköpostiviesti Nina Moilaselle 16.8.2022

Arkkitehtuuritoimisto AT. Seipon päiväkoti, rakennustapaselostus

III RAKENNUSSUOJELUALUEET JA –KOhteET

Keuruun keskustan osayleiskaavakartalle (liite 5) on osoitettu myös alueita ja –kohteita, jotka on suojeltu rakennussuojelulain tai valtakunnallisesti merkittävien rautatieasema-alueiden säilyttämiseksi ja suojelemiseksi solmitulla sopimuksella (1998). Niiden lisäksi suojeltuja ovat kirkkolain 14 luvun 5 §:n nojalla kirkolliset kohteet, joita ovat kirkot ja kellotapulit, siunaus- ja hautakappelit sekä hautausmaalla olevat, niihin rinnastettavat rakennukset.

Keuruun keskustan osayleiskaava-alueella tällaisia alueita on kaksi ja kohteita yhdeksän. Kohteiden numerointi ja sijainti on esitetty liitekartalle 7, johon ne on merkitty käyttäen etuliitteenä kirjainta srs tai kl ja numeroitu juoksevin numeroin.

Keuruun keskustan osayleiskaavassa rakennussuojelulain (srs) tai kirkkolain (kl) mukaan osoitetut rakennussuojelukohdeet:

Kohdenumero	Kohde	Suojeluperuste	Suojelumerkintä
Keuruun vanha keskusta			
srs-1a	Kangasmannilan pappila	Rakennussuojelulaki 480/72	srs-1

srs-1b	Kangasmannilan pappilan aitta	Rakennussuojelulaki 480/72	srs-1
kl-2a	Keuruun vanha kirkko	Kirkkolaki 1054/1993	sr
kl-2b	Keuruun vanhan kirkon läpikäytävät	Kirkkolaki 1054/1993	sr
kl-3	Keuruun kirkko	Kirkkolaki 1054/1993	sr

Edellämainituista kohteista on suojeltu myös asemakaavallisesti MRL:n mukaan Kangasmannilan pappila ja pappilan aitta sekä Keuruun vanha kirkko ja sen läpikäytävät.

IV ASEMAKAAVOITUKSELLA SUOJELLUT ALUEET JA KOHTEET

Keuruun keskustan suunnitellulla osayleiskaava-alueella (liite 5) on myös asemakaavalla MRL:n nojalla suojeltuja rakennuksia. Ne on lueteltu jäljessä asemakaavoittain. Luettelosta ilmenee asemakaavan nimi, arkistnumero, päätöksen tehnyt viranomainen ja ajankohta, milloin suojelusta on päätetty sekä se, millaisen suojelumerkinnän alue tai kohde on asemakaavassa saanut. Asemakaavalla suojellut kohteet on merkitty liitekartalle 7 etuliitteellä a, ja numeroitu juoksevin numeroin.

Asemakaavalla suojeltuja alueita ja kohteita ovat:

Kohdenumero	Kohde	Kaava	Suojelumerkintä
-------------	-------	-------	-----------------

Vanhan kirkon ympäristö; arkistnumero 2203

a-1	Vanha kirkko (alue)	KV 20.12.1993 § 142 LH 19.5.1994 YA-446	YK/s
a-1a (kl-2a)	Vanha kirkko	KV 20.12.1993 § 142 LH 19.5.1994 YA-446	sr
a-1b (kl-2b)	Läpikäytävä (miehet)	KV 20.12.1993 § 142 LH 19.5.1994 YA-446	sr
a-1c (kl-2b)	Läpikäytävä (naiset)	KV 20.12.1993 § 142 LH 19.5.1994 YA-446	sr
a-2a	Yläpelto, asuinrakennus	KV 20.12.1993 § 142/ LH 19.5.1994 YA-446	sr-1
a-2b	Yläpelto, ulkorakennus	KV 20.12.1993 § 142/ LH 19.5.1994 YA-446	sr-1
a-3	Tarhianranta (Santun talo)	LH 19.5.1994 YA-446	sr-1
a-4	Salmenranta	LH 19.5.1994 YA-446	sr-1
a-5a	Liljala (Punnonen, asuinrakennus)	LH 19.5.1994 YA-446	sr-1
a-5b	Liljala (Punnonen, ulkorakennus)	LH 19.5.1994 YA-446	sr-1

Koulukeskus ja ympäristö; arkistnumero 2206

a-6	Kimara (entinen puukoulu)	KV 25.9.1995 § 74/ YMPM 28.11.1995 LA-536	sr-1
a-7	Lainamakasiini	KV 25.9.1995 § 74/ YMPM 28.11.1995 LA-536	sr-1

Lapinmäen pohjoisosa; arkistnumero 2211

a-8a	Lahtisen talot, asuinrakennus	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-8b	Lahtisen talot, asuinrakennus	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1

a-9	ent. Keuruun Sukka Oy:n alue	KV 10.11.1997 §72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	ARK-1/s
a-9a	ent. Keuruun Sukka Oy:n asuinrakennus	KV 10.11.1997 §72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-9b	ent. Keuruun Sukka Oy:n tuotantorakennus	KV 10.11.1997 §72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-10a	Kulmala asuinrakennus	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-10b	Kulmala piharakennus	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-10c	Kulmala talousrakennus (vaja ja autotalli?)	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-11a	Oksala; Ronkavuorentie 2, asuinrakennus	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-11b	Oksala; Ronkavuorentie 2, piharakennus	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-12	Siltakulma (alue)	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	AO-2/s
a-12a	Siltakulma (entinen Niemisen sekatavara- kauppa), päärakennus	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-12b	Siltakulma, (entinen Niemisen sekatavara- kauppa), pihatupa	KV 10.11.1997 § 72/ YMPK 21.10.1998 LA-617	sr-1
a-12c	Siltakulma, (entinen Niemisen sekatavara- kauppa), sauna-liiterirakennus	KV 10.11.1997 § 72/	sr-1

Nyysänniemi II; arkistonumero 2214

a-13	Vihriälä	KV 26.1.1998 § 12/ YMPK 8.4.1998 LA-268	sr-1
------	----------	--	------

Kivelä, Päkäri; arkistonumero 2222

a-14	Päkäri	KV 8.10.2001 § 57	sr-2
a-15	Pikku-Päkäri	KV 8.10.2001 § 57	sr-2

Pappilanniemi, ent. nuorisotalo arkistonumero 2237

a-16	Tohtorinranta	KV 23.6.2003 § LV 29.7.2003	sr-1
------	---------------	--------------------------------	------

Varissaaren itäosa; arkistonumero 2257

a-17a	Pääkonttori	KV 14.9.2009 § 49; VT 20.10.2009	sr
a-17b	Porttirakennus (hallinto, työterveys, autotallit ja metallipaja)	KV 14.9.2009 § 49; VT 20.10.2009	sr
a-17c	A-teollisuusrakennus ja vesitorni	KV 14.9.2009 § 49; VT 20.10.2009	sr
a-17d	Tiilimakasiini	KV 14.9.2009 § 49; VT 20.10.2009	sr

Otava; arkistonumero 2250 ja 22501

a-18	Otavan kirjapainokylä (alue)	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	AO/s ja AO-1/s
a-18a	Kirjapaino	KV 13.9.2010 §; 45 VT 3.11.2010	sr
a-18b	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18c	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18d	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18e	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18f	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18g	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18h	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr

a-18i	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18j	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18k	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr
a-18l	Asuinrakennus	KV 4.4.2011 § 15; LV 10.5.2011	sr

Pappilanniemi; arkistonumero 2262

a-19	Vanha pappila (alue)	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	KRM/s-1
a-19a (srs-1a)	Vanha pappila	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	srs
a-19b (srs-1b)	Vanhan pappilan miespihan aitta	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	srs
a-19c	Matkailukeskus KAMANA (Kangasmannilan pappilan kivinavetta)	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	sr-1
a-19d	Pappilan liiteri; Julius ja Alina –aitat	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	sr-1
a-19e	Pappilan kalustovaja	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	sr-1
a-19f	Entinen seurakuntatalo, nyk. partiotalo	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	sr-1
a-19g	Pappilan venevaja	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	sr-2
a-19h	Keuruun uusi pappila	KV 31.10.2011 § 9; LV 7.12.2011	sr-2

Terva, keskinen: arkistonumero 2261

a-20	Valiomäki; Musakan huonekalumyymälä; entinen meijeri	KV 25.6.2012 § 29; VT 14.8.2012	sr-2
a-21	Valiomäki; Musakan huonekalumyymälä; entinen mylly	KV 25.6.2012 § 29; VT 14.8.2012	sr-2

Ketvelniemi (Juurikkaniemi); asianumero 703/2010

a-22a	Sairaalarakennukset A, B ja C	KV 20.5.2013 § 41; VT 8.8.2010	sr
a-22b	Asuinrakennus (entinen perheellisten henkilökunnan asunto D)	KV 20.5.2013 § 41; VT 8.8.2010	sr
a-22c	Asuinrakennus (entinen henkilökunnan asuntola E)	KV 20.5.2013 § 41; VT 8.8.2010	sr
a-22d	Tornimuuntamo	KV 20.5.2013 § 41; VT 8.8.2010	sr

Varissaaren asemakaavan laajennus; asianumero 220/2012

a-23a	Asuinrakennus (johtajan asuinrakennus)	KV 2.3.2015 § 4; LV 24.4.2015	sr
a-23b	Asuinrakennus (Insinöörin talo)	KV 2.3.2015 § 4; LV 24.4.2015	sr

Urheilupuisto; asianumero 29/2015

a-24	Aromaa	KV 6.6.2016 § 26; VT 15.8.2016	sr
------	--------	--------------------------------	----

Kippavuori; asianumero 113/2014

a-25	Keuruun seurakuntatalo	KH 11.5.2020 § 89; 20.12.2021	sr (YK/s-1)
a-26 (kl-3)	Keuruun kirkko	KH 11.5.2020 § 89; 20.12.2021	srk (YK/s-1)
a-27	Keuruun kotiseutumuseo	KH 11.5.2020 § 89; 20.12.2021	YM/s-1

Tarkemmat kohdetiedot ja suojeluperusteet edellä luetelluista rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteista löytyvät Keski-Suomen museon rakennusinventointitietokannasta (KIOSKI) sekä tiivistelminä inventointiraporteista (liitteet 2–4).

Lähteet:

https://www.keuruu.fi/images/kaavoituspalvelut/dokumentit/Keskustan_osayleiskaava/Taustamateriaali/Keuruun_kestävä_rakennusinventointi.pdf

V KAAVOITUKSELLA SUOJETAVAKSI EHDOTETTAVAT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT

Keuruun keskustan suunnitellulla osayleiskaava-alueella on lukuisia paikallisesti arvokkaita/merkittäviä rakennuksia tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä, joilla ei ole aiempaa suojellusta statusta. Osa näistä kohteista sisältyy valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) aluerajauksen sisälle, osa taas lukeutuu maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen joukkoon. Näiden lisäksi suunnitellulla osayleiskaava-alueella on lukuisia rakennuksia tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä, joilla on paikallista merkitystä rakennushistoriallisista, historiallisista tai maisemallisista syistä ja jotka on nostettu esiin tässä selvityksessä otettavaksi huomioon mahdollisina osayleiskaavassa suojeltavina kohteina. Aiemmin rautatiesopimuksella suojeltujen kohteiden suojelutilanne tulee lisäksi ratkaista kaavallisesti suojelun purkaututtua omistajanvaihdoksissa. Kaavallisesti suojeltaviksi ehdotettavat alueet tai kohteet on merkitty liitekarttaan 8 etuliitteellä e ja juoksevilla numeroinnilla.

RKY:n aluerajauksiin sisältyvät alueet tai kohteet:

Kohdenumero	Kohde
e-28	Kuntala
e-29	Keuruun kirjasto
e-30	Kuvanäyttämö (kuuluu myös maakunnallisesti merkittäviin rakennuksiin)
e-31	Alapelto (ent. Keuruun Mummola)
e-32	Olavi Paavolaisen entinen huvila (Pekanniemi)
e-33	Keuruun rautatieaseman alue
e-34	Asemarakennus ja siihen liittyvä talousrakennus
e-35	Keuruun tavara-asema
e-36	Entinen ratamestarin talo ja siihen liittyvä talousrakennus
e-37	Entinen asemapäällikön talo ja siihen liittyvät talousrakennukset
e-38	Otavan kirjapainokylä (alue)
e-38a	Otavan koulutuskeskus
e-38b	Otavan johtokunnan talo
e-38c	Otavan sauna-, pesula- ja huoltorakennus

Maakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin kuuluvat kohteet:

e-30	Kuvanäyttämö (kuuluu myös RKY-rajaukseen)
e-39	Viikinlahden yrityspuisto; ent. Keski-Suomen pioneerirykmentti (alue)
e-39a	Viikinlahden yrityspuisto; ent. Keski-Suomen pioneerirykmentti/Kasarmit 200–201
e-39b	Viikinlahden yrityspuisto; ent. Keski-Suomen pioneerirykmentti/Poliklinikka 202
e-39c	Viikinlahden yrityspuisto; ent. Keski-Suomen pioneerirykmentti/Elokuvaluokka 204

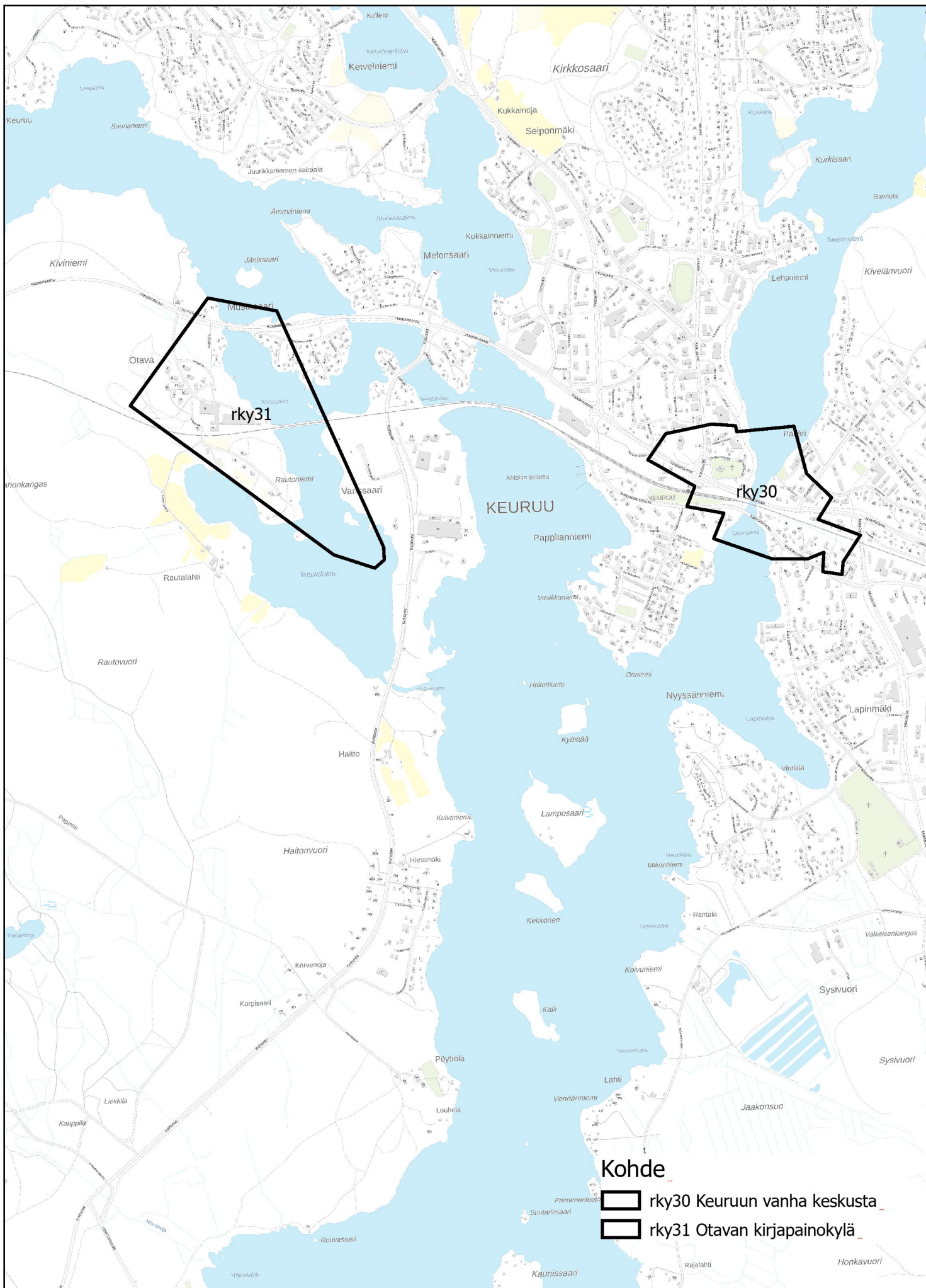
e-39d	Viikinlahden yrityspuisto; ent. Keski-Suomen pioneerirykmentti/Ruokala ja sotilaskoti 205
e-40	Hotelli Keurusselkä (alue)
e-41	Varissaaren tehdasalue, nykyinen Keuruun Lämpövoiman alue; voimalaitoksen piippu

Muut paikallisesti merkittävät alueet tai kohteet:

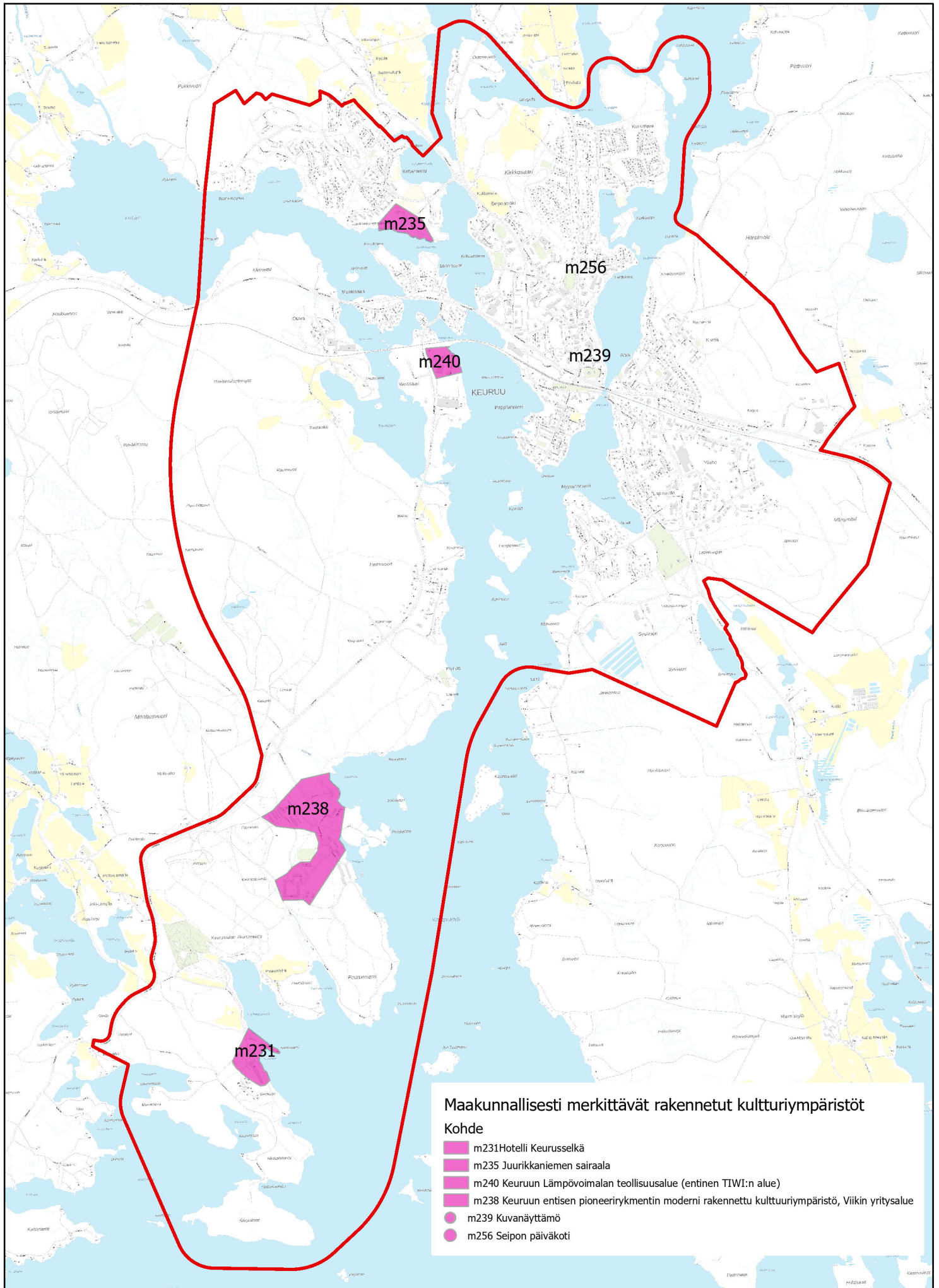
e-42	Metsäranta eli Kankaan talo
e-43	Kipinä (entinen paloasema)
e-44	Kukkainoja
e-45	Ahtola
e-46	Keuruun kaupungintalo
e-47	Raikkaus; entinen hammaslääkärin talo
e-48	Entinen eläinlääkärin talo (Teiskosen talo)
e-49	Pöyhölän leiri- ja kurssikeskus (alue)
e-49a	Pöyhölän leiri- ja kurssikeskus; Pappila
e-49b	Pöyhölän leiri- ja kurssikeskus; Kivi-Mannila
e-50	Ronkala eli Ainola (Sarkkilan talo)
e-51	Huvila
e-52	Siunauskappeli
e-53	Mustasaaren tyypitaloalue (alue)
e-54	Keuruun koulukeskus (alue)
e-55	Keuruun ala-asteen vanha osa; entinen keskuskansakoulu

Tarkemmat kohdetiedot ja perusteet mahdolliselle suojelulle edellä luetelluista rakennetuista kulttuuriympäristöistä löytyvät Keski-Suomen museon rakennusinventointitietokannasta (KIOSKI) sekä tiivistelminä inventointiraporteista (liitteet 2–4).

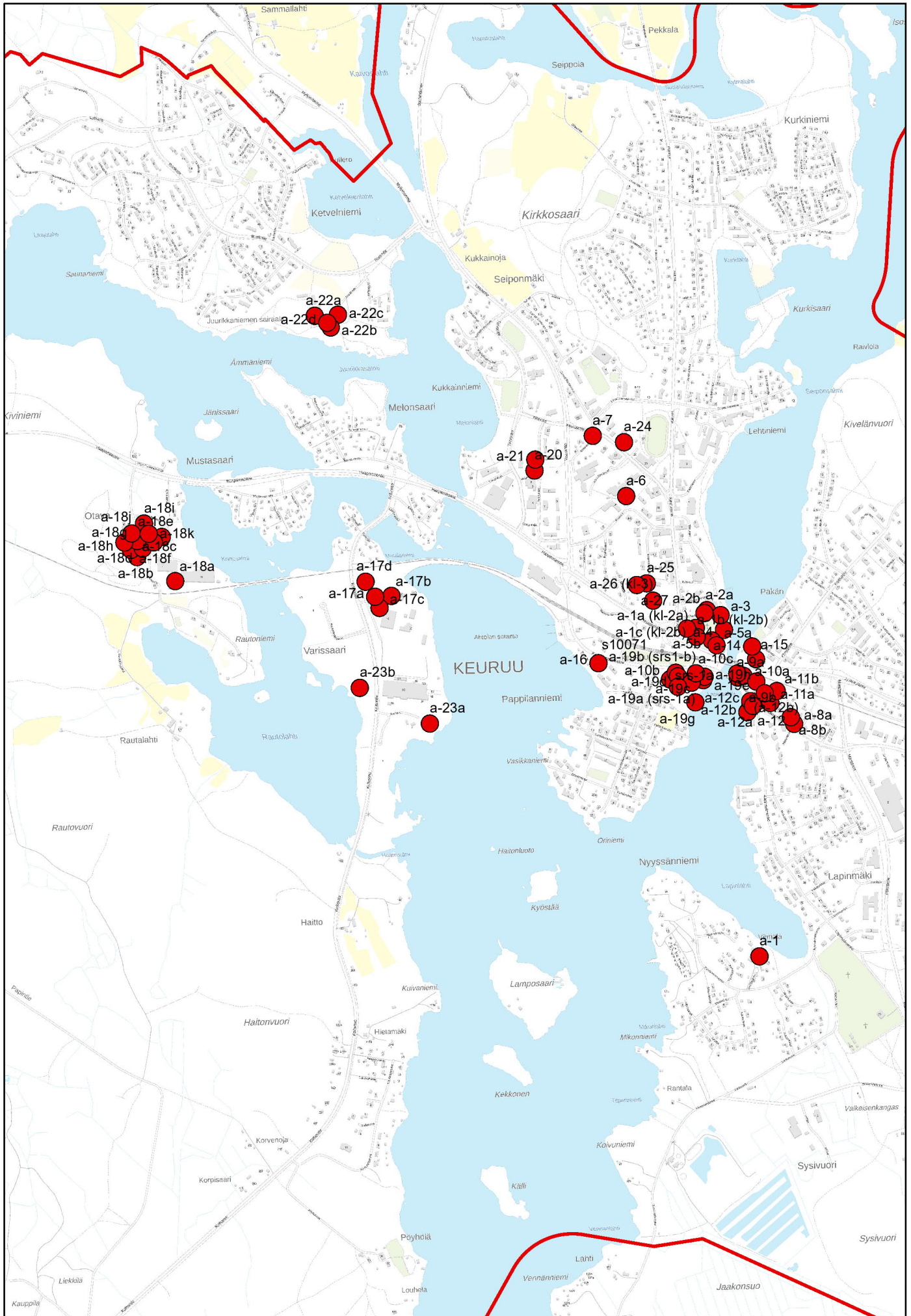
Liite 5: Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Liite 6: Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Liite: 7 Suunnittelualueen suojellut rakennukset ja aluekokonaisuudet

Liite 8: Suunnittelualueelle sijoittuvat suojeluehdotukset

